

ISTEN IGÉJE MINDEN NÉPET MEGSZÓLÍT: AZ ELSŐ KERESZTYÉN MISSZIÓ

PÁL APOSTOL MISSZIÓI ÚTJAI (3 óra)
Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszáma: 3.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 2000)

Missziói fogalma:

A misszió szó jelentése: küldetés. Isten népe körében ez a fogalom először a pogányok közti zsidómisszióra vonatkozott. A babiloni fogság után erősödött meg Isten népében az a gondolat, hogy a pogány népekhez is küldetett azzal, hogy Isten szavát és akaratát hirdesse. Jézus korában a zsidóság már komoly missziót folytatott. Jézus a 12 tanítványával már kezdetektől fogva odafordult a pogányokhoz. A Jézusról szóló örömhírt Jézus missziói parancsa szerint a tanítványok hirdetni kezdték. A jeruzsálemi keresztyénüldözés után Antiókhia menekültek Jézus követői. Ebben a hellenista pogány környezetben nagyon gyorsan terjedni kezdett a keresztyénség a pogányok között is. Köszönhetően az élet és szavak bizonyágtételének. Isten Szentlelke vezetésére az antiokhiai gyülekezet tudatos missziót indított pogány területekre. Ennek a küldetésnek élére kérték fel Pál apostolt.

1. missziói út:

Isten Szentlelke hatására az antiokhiai gyülekezet vezetői megbízták Pál apostolt és Barnabást, hogy hirdessék az evangéliumot kézzel és szóval. János-Márk Barnabás unokaöccse is velük tartott.

Útvonal: Antiókhia, Ciprus szigete, Pamfília

Események: Ahogyan maga a Mester is tette, úgy Pálék is először a zsinagógákba mentek az evangéliumot hirdetni. Isten csodával is igazolta Pálékát. Az ellenük forduló hamis próféta megvakult egy időre. Ciprus után János-Márk otthagya őket, visszament Jeruzsálembe. Pál a missziót a zsinagógákban azzal kezdte, hogy Jézusról prédikált, bizonyította a Lélek erejével, hogy Isten ígéretei hogyan teljesedtek be Jézusban. A kezdeti sikerek után minden városban szembesülni kellett a zsidó ellenfelekkel. Ugyan Pál az életével is játszott az evangélium hirdetése érdekében, és több városból is elűldözték Jézus küldötteit, de minden városban megtért néhány ember, és ezeknek az embereknek a csoportja alkotta a későbbi keresztyén gyülekezetek magját. Ikóniumban meg is követték Pált.

Visszatértek Antiókhia, beszámoltak a missziói eredményekről.

Az első missziói út következménye volt az apostoli gyűlés. A misszió felvetette a zsidóság és keresztyénség kapcsolatának problémáját. A kérdés az volt, hogy a keresztyénséghez a zsidóságon vezet-e az út? Azaz: a pogányból lett keresztyéneknek először a zsidó vallási előírásoknak kell-e megfelelni (körülmételek, mózesi törvények) vagy elhagyhatóak az előírások?

Az apostoli gyűlésen Péter azt az álláspontot képviselte saját tapasztalata alapján: Isten hit által megtisztította a pogányokat, nincs másra szükség. Jakab mondta ki az utolsó szót. Egy köztes megoldást javasol: felszólítják őket, hogy három dologtól óvakodjanak: bálványáldozati hús, megfúladt állat, paráznaság. (ApCsel 15,29)

2. missziói út:

Pál úgy tervezte, hogy második útja során meglátogatja a megalakult gyülekezeteket. Barnabás szerette volna magával vinni ismét János-Márkot. Pál azonban nem volt erre hajlandó, mivel az első út során visszafordult, és otthagya őket. Ez a nézetletérés Pál és Barnabás között is konfliktushoz vezetett. Ezért Pál egyedül indult útnak. Barnabás elutazott János-Márkkal Ciprusra. Pál társa pedig Szilász lett.

Útvonal: Szíria, Cilícia, Likaónia, Galácia, Mízia, Macedónia, Ázsia, Jeruzsálem

Események: Barnabás helyett Pál apostolnak új útitársa lett: Timóteus. A félig pogány származású fiatal embert az apostoli gyűlés megengedő nyilatkozata ellenére is körülméleti. A második út során Pál apostol Istentől álmában új munkaterületet kap: Európát. Az első keresztyén európai: Lídia lett. A nehézségek itt sem kerülték el Pálékát. Filippiben (ApCsel 16) Pál és Szilász börtönbe kerül, de Isten csoda révén kiszabadítja őket. A második út során is konfliktusba kerül Pál a zsidósággal. Tesszalonika Macedónia tartományi fővárosa volt, ahol nagy zsidó gyülekezet volt. Itt hamis tanúkat béreltek fel az evangélium hirdetői ellen. Athénban, a fővárosban nem talált nyitott szívekre a Jézusról szóló evangélium. Korinthusban (ApCsel 18) Pál komoly munkatársakra tesz itt szert. Akvila és Priscilla menekült zsidókból lettek Pál munkatársai. Korinthus sokáig a missziói munka központja lett. Másfél évig dolgozott itt. Megélhetését saját szakmája biztosította: sátorponyvákat készített. Majd Efézuson és Cézareán keresztül visszatért Antióchiába.

3. missziói út:

Események: A harmadik missziói út célja az volt, hogy a Kis-Ázsiában megalakult gyülekezeteket látogatásával erősítse Pál. Korinthusban egy Apollós nevű keresztyén nagy lendülettel tanított, és igazolta az Írások alapján, hogy Jézus a Krisztus. (ApCsel 18) Efézusba látogatva Keresztelő János tanítványaival találkozott Pál (ApCsel 19), akik még nem részesültek a Szentlélek ajándékában. Efézusban Pálék ellen fordulnak. Pál ezután három hónapig Görögországban tartózkodik, tanítványok kísérik az úton (ApCsel 20). Amikor élete veszélybe kerül, mert a zsidók merényletet terveznek ellene, elhajózik, indul Jeruzsálembe. Útja közben figyelmeztetik, hogy Jeruzsálemben veszély fenyegeti. Pál valóban le is tartóztatják. Római polgárjoga miatt megmenekül a korbácsolás elől. Pál önmaga védelmére kelhetett, de valójában a népnek is és a nagytanácsnak is Jézusról tett bizonyosságot a védőbeszédében. Miután összeesküvést terveztek ellene a zsidók, és ezt megtudta Pál egyik rokon, és fel is jelentette az összeesküvőket, az apostolt védelemül elszállították Cézareába. Itt hosszú ideig börtönben maradt Pál. Félix helytartó nem döntött Pál ügyében, ezért az ő utódjára, Festusra várt volna a feladat. Újabb vádeljárás kezdődött Pál apostol ellen. Pál a császárhoz fellebbezett. Így néhány fogollyal együtt Rómába szállították hajóval. Útközben hajótörést szenvedtek. Rómában házi őrizetben lehetett. Pál ezt az időt is arra használta, hogy mindenkinek Jézusról szóljon. A Szentírás nem szól arról, hogy hogyan végződött a két évi fogság. A hagyomány szerint Pál apostol Péterrel együtt szenvedett vértanú halált Rómában Nero császár uralma alatt.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A missziói utak témaköre izgalmas az ötödikesek számára. Egyrészt az események sokasága és érdekessége miatt, másrészt mindez egy személy életén keresztül történik. Mivel általában ezt a korosztályt érdekli, hogy honnan indult el minden, ezért izgalmas lehet a számukra az is, hogy egy-egy gyülekezetet Pál alapított.

Rácsodálkozásra ad lehetőséget annak a felismertetése, hogy máshol is vannak keresztyének, akik Jézus Krisztust tartják Uruknek.

A témával kapcsolatban különösen kiemelendő a misszió fogalmának tisztázása, illetve a missziói lelkület bátorítása (felébresztése). Mivel a kamaszok, kiskamaszok fogékonyak és viszonylag könnyen lelkesíthetőek, ha érdekesnek találnak valamit, ezért a figyelmük ráirányítható arra, hogy amit ők megértettek Isten Igéjéből azt ők maguk is adják tovább.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja Pál apostol missziói útjainak helyszínét megnevezni. ○ Tudja segítséggel elmondani Lisztrában és Rómában vezetői missziói útjainak történetét a tankönyvi szövegek alapján. ○ Tudja segítséggel értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Filippi 2,10–11 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan elmondani Pál missziói útjainak helyszínét és azok történetét a tankönyvi szövegek alapján. ○ Tudja önállóan értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Filippi 2,10–11

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Az egyházi iskolában 3, a gyülekezetekben pedig 1 óra adott erre a témára. Az 1. óra lehet közös, vagy pedig az egyházi iskolában 3 részre bontható a téma: Pál élete, Pál missziói, misszió ma. A három órára azonos célkitűzés javasolt, a megfelelő hangsúlyok kiemelésével és figyelembe vételével.

Fő hangsúly: Pál missziói utjai

Kognitív cél: A misszió fogalmának, a keresztyén hit kortörténeti kereteinek megismertetése Pál missziói útjain keresztül.

Affektív cél: A jó hír és az örömmüzenet továbbadásának érzelmi jellemzői.

Pragmatikus cél: Utak, ötletek keresése arra, hogyan adható tovább az Istenről szóló jó hír, az örömmüzenet napjainkban a tanulók élethelyzeteiben.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás,	Beszélgetés:	Közös beszélgetés

<p>előzetes ismeretek aktiválása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lehet-e egyik ember értékeesebb, mint a másik? • Mit jelent az, hogy valakit istenítenek. • Ma kik a legnépszerűbb emberek? • Miért népszerűek ők? vagy: • Ha lenne egy hír, amit szívesen megosztanál másokkal, mi lenne az? • Mi lenne az a hír, amit Istennel kapcsolatban szerinted mindenkinek tudnia kellene? • Milyen módon lehetne ezt minél többeknek elmondani? 	<p>vagy csoportmunka</p> <p>átvezetési lehetőség Pál missziójának korához. Ott hogyan és mit adtak tovább.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Beszélgetés a bibliai történetről</p> <ul style="list-style-type: none"> • A történetben kik ismerték félre Istent? • Miért tiltakozott Pál és Barnabás a hirtelen jött népszerűség ellen? • Mi lenne számodra nagyobb kísértés, hogy eltérítsen a küldetésedtől; A börtön és a kaloda, vagy az hogy istenítenek téged? Indokold meg a válaszodat! • Miért nem képzelte magát Pál és Barnabás külön embernek a többiekénél? <p>2. Szituációs játék: Egy A4-es napra nagyítsuk fel fénymásolóval / nyomtassuk ki Pál missziói útjainak térképét. Feleannyi lapot készítsünk, ahány hittanos van a csoportban. Párokban dolgozzanak. Egyikük csukja be a szemét, vegyen a kezébe egy színes filcet vagy zselés tollat, ami jól fog. A párja tegye a tollat az első missziói út kiindulópontjára, majd onnan a szavaival segítse a bekötött szemű rajzoló, hogy a színes filccel végig tudja rajzolni a missziói utat (kicsit jobbra, kis kanyar balra, stb.) Ha egy missziói út megvan (mennyire sikerült jól az utánrajzolás csukott szemmel?), cseréljenek és jöjjön a következő út. Így sokkal alaposabban megnézik, merre járt az apostol.</p> <p>3. Aranymondás: <i>„Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánná minden népet...”</i> (Mt 28,19)</p>	

	4. Énekjavaslat: „Isten szívéen megpihenve...” RÉ 395. d.	
Házi feladat	-	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Pál missziói útjai infografika és térkép:

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/terkepek/vizjeles/26%20Pal%20utak.jpg>

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/terkepek/vizjeles/26%20trkp%20P%C3%A1l%20misszi%C3%B3.jpg>

Filmek:

<https://www.youtube.com/watch?v=RHNaKp9ajt0>

<https://www.youtube.com/watch?v=ymP-fEi4Tc>

<https://www.youtube.com/watch?v=5F3JTaTOD3Y>

Pál apostol nyomában:

<https://www.youtube.com/watch?v=TX7hv1OC-A4>

Gryllus Dániel – Sumonyi Zoltán: Pál apostol:

<https://www.youtube.com/watch?v=KkU6Vn9XWeY>

<https://www.youtube.com/watch?v=fiVhTjchyd0>

<https://www.youtube.com/watch?v=OJ3cUCDQ6W4>

„És ki az a Pál?” – Debreczeni Tibor monodrámája

<https://www.youtube.com/watch?v=1XgqmkjN8pQ>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 74-75. oldal

A képen látható:

- Illusztráció: fekete és színes lufik szállnak
- Térkép: Pál apostol missziós útjai
- Fénykép: Efézusi könyvtár Törökországban

A szöveg: Pál apostol missziói útjai.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Olvassátok el a lufikról szóló rövid történetet! Nézzétek meg a képet! Milyen színű lufikat látsz?
- Mit kérdezett a kisfiú az árustól? Miért? Milyen választ kapott?
- Vizsgáld meg a térképet! Milyen tengereket találsz? Milyen országokat jelöl a térkép?
- Hol, merre járt Pál útjai során?
- Figyeld meg a fényképet! Beszélj róla!

2. Szövegelemzés

- Kik a pogányok?
- Pál miért ment közéjük? Milyen tapasztalata volt a pogányokról?
- Mi történt Lisztrában? Mit gondoltak az emberek?
- Pál mit mondott nekik?
- Miért volt érdekes számodra ez a történet Pálról?

Pál apostol Rómában (olvasmány)

Tankönyv: 76-77. oldal

A képen látható

- Illusztráció: Pál-korabeli hajó rajza
- Tematikus rajz, illusztráció: Pál fogolyként a császár előtt
- Tematikus rajz, illusztráció: Viharos tengeren hanyódik a hajó, rajta emberek

A szöveg: Pált elfogták és Rómába akarják vinni a császár elé.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Figyeljétek meg, a Pál-korabeli hajót! Hasonlítsátok össze a ma ismert tengerjáró hajókkal! Mi a különbség?
- Hol játszódik a jelenet? Kiket látsz a képen? Miért van bilincsben Pál?
- Ki előtt áll? (Mit mondott Pál a császárnak?)
- Figyeld meg a képet! Milyen az időjárás? Honnan lehet tudni?
- Kik vannak a hajón? Hová tartanak? Miért?
- Tudod-e, hogy mi történik a hajóval és az utasaival?

2. Szövegelemzés

- Miért fogták el Pált? Kik tartották bűnösnek?
- Hogyan, milyen úton vitték Pált Rómába a császárhoz?
- Mi történt az úton?
- Mit tett és mit mondott Pál?
- A többiek mit tettek?
- Hogyan menekültek meg az utasok? A hajóval mi történt?
- Miért nem hozott döntést a római császár?
- Mit tett Pál, mikor a döntésre várt?
- Miért tarthatod Pált példaképednek?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Beszélgetés: a Pál útja Rómába c. bibliai történetről

- Milyen szavakkal tudnád jellemezni Pál helyzetét a hajón?
- Hogyan viselkedett Pál a történetben?
- Miben lehet példa Pál viselkedése?
- Mi segített neki úrrá lenni a félelmetes, reménytelen helyzetben?
- Neked mi szokott erőt adni a nehéz helyzetekben?
- A könyvben eddig sok bibliai aranymondással találkoztl. Melyik az amelyik téged a leginkább bátorít?
- Mit tapasztaltak meg a hajó utasai a hajóút során?

2. Szituációs játék:

Ha lett volna Pál apostolnak twitter-fiókja, hogyan tudósította volna a követőit a kalandos hajóútról? Két-három fős csoportokra osztva a hittanosokat próbáljanak meg 8-10 "tweet"-et, twitter-bejegyzést írni onnantól kezdve, hogy Pálék hajóra szállnak. Utána olvassák fel egymásnak.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 200. dics.2. 4-6. verse: Ó maradj szent igéddel...

Református énekeskönyv: 264. dics. 2-3. verse: Áldjad Őt... (+BS, HK)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 101. 1-2. verse: Ó, én lelkem, dicsérjed Istenedet (dall. RÉ 8. zsolt. Ó felséges Úr)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 170. Széjjel jártam a világban